

Neftin qiyməti qalxdığı üçün Azərbaycan büdcəyə yenidən baxacaqdır – MÜSAHİBƏ

* Azərbaycan Mərkəzi Bankının Sədri 2011-ci ilin büdcəsində cüzi dəyişikliklərin olacağını deyir

* Neftin qiyməti hökumətin proqnozundan da yüksəkdir

* Ərzağın qiymətinin qalxması hökuməti narahat edir

Lesli Roton

Azərbaycanın baş bankiri cümə axşamı müsahibəsində deyib ki, neftin qlobal qiymətinin hökumətin əvvəllər proqnozlaşdırdığı qiymətdən yüksək olması səbəbindən neft istehsal və ixrac edən Azərbaycan 2011-ci ilin büdcəsinə yenidən baxacaqdır.

"Düşünürük ki, ilin sonuna qiymətlər daha aşağı (indikinə nisbətən), amma il başlamazdan qabaq proqnozlaşdırdığımız qiymətdən yüksək olacaqdır," Mərkəzi Bankın Sədri Elman Rüstəmov Reuters İnsider-ə belə deyib.

O deyib ki, Azərbaycan Mərkəzi Bankının yanvar ayında 159 milyon ABŞ dollar artaraq 6.57 milyard ABŞ dollarına çatan xarici valyuta ehtiyatları, ehtimal ki, 2011-ci ilin sonuna 8 milyard ABŞ dollarına bərabər olacaqdır.

Keçmiş Sovet respublikası getdikcə daha mühüm neft istehsalçısına çevrilməkdədir və o, 2011-ci ildə 51.5 milyon ton neft istehsal etməyi planlaşdırır.

Yaxın Şərqi və Şimali Afrikada iğtişaşlar yayıldığı və təchizatda pozulmalarla bağlı narahatlıqlar artdığı üçün cümə axşamı qlobal qiymətlər təxminən 3% artıb.

Azərbaycanın büdcəsi neftin barrelinin qiyməti 60 ABŞ dolları əsasında müəyyən edilib, amma beşmark Brent markalı xam neftin satış qiyməti cümə axşamı 114 ABŞ dollarından çox olmuşdur.

Azərbaycanın neftlə zəngin iqtisadiyyatı üçün neftin qiymətinin yüksək olması müvəqqəti olaraq yaxşı olsa da, ərzaq qiymətlərindəki qlobal tərəddüdlər "yük"ə çevrilir, çünki ölkə əhəmiyyətli ərzaq idxalçısıdır.

BMT-nin Ərzaq Qiyməti İndeksi fevral ayında 1990-cı ildən bəri ən yüksək səviyyəyə çətərək səkkizə bərabər olmuşdur ki, bu, inkişaf etməkdə olan ölkələr üçün çətinliklər törədir, çünki ev təsərrüfatları gəlirlərinin çox hissəsini məhz ərzağa sərf edir.

Rüstəmov təsdiq edib ki, ərzağın qiymətləri narahatlıq amilidir, amma deyib ki, səlahiyyətli

orqanlar inflyasiyanı tək rəqəmli səviyyədə saxlamağa çalışacaqdır.

Azərbaycanda istehlak qiymətləri yanvarda illik əsasda 8.3 faiz artmışdır, dekabr ayında bu rəqəm 5.7% olmuşdur, amma bu rəqəm hələ ki, hökumətin 2011-ci il üçün proqnozlaşdırdığı tək rəqəmli inflyasiya səviyyəsinə uyğundur.

"Azərbaycan ərzağın əhəmiyyətli hissəsini idxal edir və ərzağın qiymətinin artması digər yaranmaqda olan bazar iqtisadiyyatlarında olduğu kimi ev təsərrüfatlarının büdcəsində əhəmiyyətli paya malikdir, ona görə də ərzağın qiymətinin Azərbaycan üçün narahatlıq törədəcəyini gözləyə bilərik," o, tərcüməçi vasitəsilə belə deyib.

"Hökumət inflyasiya tədbirlərini həyata keçirir, beləliklə bu tədbirlər vasitəsilə hökumət inflyasiya hədəflərinin tək rəqəmli səviyyədə saxlanması yönündə söylərini sərgiləyəcəkdir," deyə o, əlavə edib.

Rüstəmov deyib ki, qiymətlərin yüksək olması ilə yaranan ərzaq təhlükəsizliyi məsələlərini ünvanlamaq üçün 2011-ci ilin büdcəsinə, ehtimal ki, yenidən baxılacaqdır.

"Bunun əhəmiyyətli düzəliş olacağına inanmıram, çünki büdcə kifayət qədər yaxşı balanslaşdırılmışdır və biz makroiqtisadi idarəetmə və dayanıqlıq məsələləri ilə bağlı narahatlıqları nəzərə almalıyıq," o deyib. "Belə ki, neftin qiymətinin yüksək olması və volatillik kənar şoklardır və büdcəyə transfer edilməməlidir.

"Amma eyni zamanda ölkədə ünvanlanması lazım olan ehtiyaclar ola bilər, xüsusilə də prezident son zamanlar ərzaq təhlükəsizliyi məsələləri haqqında danışmış və bu təşəbbüslərə müvafiq olaraq kənd təsərrüfatının inkişafının təmin edilməsi üçün kənd yerlərinin maliyyələşdirilməsinə bəzi əlavə vəsaitlər ayrılmalıdır," deyə o, əlavə edib.

O deyib ki, hədəf xərclərdəki dəyişikliklər birbaşa neftin qiymətindəki artımla bağlı deyildir, bu, hökumətin infrastrukturunu yaxşılaşdırmaqla bağlı planları ilə müəyyən edilir.

"Bu ona görədir ki, ölkədə infrastrukturun təkmilləşdirilməsi və modernizasiyası prosesi həyata keçirilir; əsas lahiyələrdən bəzilərinə əlavə maliyyələşdirmə lazım ola və bu məqsədlə bəzi əlavə transferlər həyata keçirilə bilər," Rüstəmov deyib.

"Bunun əhəmiyyətli olacağını gözləmirəm, beləliklə xərclərdə düzəlişlər mümkündür, amma bu, birbaşa neftin qiymətindəki artımla bağlı deyildir."

Rüstəmov deyib ki, o, dünyada neftin qiymətinin yüksək olması baxımından hökumətin neft gəlirlərinin idarə edilməsi siyasətində dəyişikliklərin olacağını gözləmir.

O deyib ki, dövlət neftdən 47 milyard ABŞ dolları əldə etmişdir ki, bunun 50%-i gələcək nəsillər üçün neft fondunda saxlanmışdır, qalan hissəsi isə dövlət tərəfindən xərclərlə bağlı ehtiyac

üçün sərf edilmişdir.

"Biz bu nisbətənin gələcəkdə də saxlanmasını planlaşdırırıq," o deyib və əlavə edib: "İrəliyə baxsaq, neft gəlirlərinin artacağı müəyyən edildiyi üçün gəlirlərin daha əhəmiyyətli hissəsi gələcək üçün saxlanacaqdır."